

Indikatora datu lapa

Indikatora Nr.	C5
EP kategorija	Kultūras pakalpojumi
EP klase	Estētiskums
Indikatora nosaukums	Kultūrainavas vizuālā identitāte
Indicator title	Landscape visual identity
Indikatora definīcija	Kultūrainavas vizuālās identitāte ir vizuāli konstatējamu, ainavai piemītošu vērtību kopums, kas ļauj objektīvi un subjektīvi noteikt dabas un /vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā izveidotas ainavas vērtību. Kvalitatīvs rādītājs, ko raksturo piecu kritēriju vērtējums: 1) Reljefa saposmojums; 2) Attālums līdz Baltijas jūrai; 3) Potenciālās atklātās telpas uztveres vietas; 4) Ar novada tradicionālo dzīvesveidu saistīti kultūras pieminekļi; 5) Biotopi, kuru pastāvēšana saistīta ar novadam raksturīgo tradicionālo dzīvesveidu.
Mērvienība	Rādītājs tiek izteikts ballēs.
Datu lapas autors/i:	Guna Smilga

Tabula 1. Izejas dati EP klasifikācijai

Kultūrainavas vizuālās identitātes elementi	<i>Dabiska ainava</i>	<i>Daļēji pārveidotas ainavas</i>	<i>Apbūves teritorijas</i>
Reljefa saposmojums (metros)	0-20 m	0-20 m	0-15 m
Attālums līdz Baltijas jūrai (atklāta telpa) (metri)	0-300 m	0-300 m	0-500 m
Potenciālo atklātās telpas uztveres vietu vērtējums (skaits uz 1 hektāru)	0 līdz 3 uz 1 ha	0 līdz 3 uz 1 ha	0 līdz 3 uz 1 ha
Ar novada tradicionālo dzīvesveidu saistīti kultūras pieminekļi (objekti uz vienu hektāru)	0	0-3 objekti uz 1 ha	3 objekti uz 1 ha
Biotopi, kuru pastāvēšana saistīta ar novadam raksturīgo tradicionālo dzīvesveidu (hektāri uz 1 hektāru)	0	vismaz 0,3 ha uz 1 ha	vismaz 0,2 ha uz 1 ha

Tabula 2. EP novērtējuma indikatoru skalas kvalifikācija

Indikators	Vērtējums			
	3 punkti	2 punkti	1 punkts	0
Reljefa saposmojums	0-20 m	0-10 m	0-1,5 m	0-0,5m
Attālums līdz Baltijas jūrai	Attālums līdz Baltijas jūrai –	Attālums līdz Baltijas jūrai ir	Attālums līdz Baltijas jūrai ir	Attālums līdz Baltijas jūrai ir

Indikators	Vērtējums			
	3 punkti	2 punkti	1 punkts	0
	50 m	50 m līdz 300 m	300 m līdz 500 m	>500 m
Potenciālās atklātās telpas uztveres vietas	Pastāv vairāk kā 3 vietas uz 1 ha	Pastāv līdz 3 vietām uz 1 ha	Pastāv vismaz 1 vieta uz 1 ha	Nav konstatējama neviena potenciālā vieta
Ar novada tradicionālo dzīvesveidu saistīt kultūras pieminekļi	vairāk kā 3 objekti uz 1 hektāru	No 1- 3 objektiem uz 1 hektāru	1 objekts uz 1 hektāru	Nepastāv ar tradicionālo dzīvesveidu saistīti kultūras pieminekļi
Biotopi, kuru pastāvēšana saistīta ar novadam raksturīgo tradicionālo dzīvesveidu,	vairāk kā 0,3 ha uz 1 ha	No 0,1ha līdz 0,3 ha uz 1 ha	Līdz 0,1 ha uz 1 ha	Nepastāv biotopi, kuru pastāvēšana saistīta ar novadam raksturīgo tradicionālo dzīvesveidu

EP novērtējuma indikatoru skalā vērtējums atsevišķam indikatoram konkrētā ģeotelpiskā vienībā tiek vērtēts no 1 līdz 3 punktu sistēmā. Summētā vērtība tiek pielīdzināta novērtējuma matricā sniegtajām vērtībām 0-5 balļu sistēmā:

1. 13-15 punkti- 5 balles;
2. 9-12 punkti- 4 balles;
3. 7- 9 punkti- 3 balles;
4. 4-6 punkti -2 balles;
5. 1-3 punkti- 1 balle;
6. 0 punkti- 0 balles.

Eksperta novērtējuma pamatojums brīvā formā:

Kultūrainavas vizuālo vērtību raksturo vairāku parametru kopums, kuri kopsummā veido cilvēka telpas uztveri un izjūtu. Kultūrainavas vizuālā vērtība nav tikai atsevišķs dabas objekts, bet arī konkrētai telpai piemītošas īpašības kā tās unikalitāte noteiktā kontekstā, reģionālā identitāte, autentiska funkcija, noteiktas vēsturiskas informācijas nesēja.

Kultūrainavas vizuālās identitātes izvērtējumam tika izvēlēti atsevišķi vizuālās identitātes elementi, kas ir salīdzināmi un reāli izmērāmi, un ļauj vispārīgi identificēt gan kultūrainavas, gan dabas ainavas uztveri visā piekrastē - kā reljefa saposmums, attālums līdz Baltijas jūras atklātajai telpai, potenciālās atklātās telpas jeb konkrētās kultūrainavas vizuālās uztveres vietas, ar tradicionālo dzīvesveidu saistīto nekustamo kultūras pieminekļu pastāvēšana un tāda veida biotopu, kuru rašanās un pastāvēšana saistīta ar novadam raksturīgo tradicionālo dzīvesveidu. Latvijā nav apzināti un vispārpieejami/ publicēti dati par vispārpieņemtiem izmērāmiem un salīdzināmiem indikatoriem kultūrainavas vizuālās vērtības izvērtējumam, tāpēc indikatoru kopums tika radīts un izmantots tikai šī darba vajadzībām.

Tabula 3. EP novērtējuma matrica

Tabula 3.a. EP novērtējuma sadalījums pa ģeotelpiskām vienībām Saulkrastu Pilotteritorijai

Kods	Indikatoru kritērija vērtība Ģeotelpiskās vienības	Reljefa saposmējums	Attālums līdz Baltijas jūrai	Potenciālās atklātās telpas uztveres vietas	Ar novada tradicionālo dzīvesveidu saistīt kultūras pieminekļi	Biotopi, kuru pastāvēšana saistīta ar novadam raksturīgo tradicionālo dzīvesveidu,	novērtējums	
							punkti	balle s
1	Embrionālās kāpas	1	3	3	0	0	7,0	3
2	Priekškāpas	1	3	2	0	0	6,0	2
3	Smilšaina pludmale	0	3	3	0	0	6,0	2
4	Mežainas piejūras kāpas, vid.vec.un briestaudzes	3	2	2	1	0	8,0	3
5	Mežainas piejūras kāpas, pieaug.un pāraug.audzes	2	2	3	0	0	7,0	3
6	Mežainas piejūras kāpas, dab.veci meži vid.vec.un briestaudzes	2	2	3	0	0	7,0	3
7	Mežainas piejūras kāpas, dab.veci meži, pieaug.un pāraug.audzes	2	2	3	0	0	7,0	3
8	Dabiski upju posmi	1	3	2	0	0	6,0	2
9	Ruderāli zālāji	1	2	0	0	0	3	1
10	Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	0	0	0	0	0	0	0
11	Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	2	2	2	0	0	6,0	2
12	Publiskās apbūves teritorija	1	2	0	0	0	3,0	1
13	Ēkas	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a		
14	Transporta infrastruktūra	0	0	0	0	0	0	0

Tabula 3.b. EP novērtējuma sadalījums pa ģeotelpiskām vienībām Jaunķemeru pilotteritorijai.

Kods	Indikatoru kritērija vērtība Ģeotelpiskās vienības	Reljefa saposmējums	Attālums līdz Baltijas jūrai	Potenciālās atklātās telpas uztveres vietas	Ar novada tradicionālo dzīvesveidu saistīt kultūras pieminekļi	Biotopi, kuru pastāvēšana saistīta ar novadam raksturīgo tradicionālo dzīvesveidu,	novērtējums	
							punkti	balles
1	Embrionālās kāpas	1	3	3	0	0	7	3

Kods	Indikatoru kritērija vērtība	Reljefa saņemums	Attālums līdz Baltijas jūrai	Potenciālās atklātās telpas uztveres vietas	Ar novada tradicionālo dzīvesveidu saistīt kultūras pieminekļi	Biopoli, kuru pastāvēšana saistīta ar novadam raksturīgo tradicionālo dzīvesveidu,	novērtējums	
	Ģeotelpiskās vienības						punkti	balles
2	Priekškāpas	1	3	3	0	0	7	3
3	Smilšaina pludmale	0	3	3	0	0	6	2
4	Mežainas piejūras kāpas, vid.vec.un briestaudzes	2	2	2	0	0	6	2
5	Mežainas piejūras kāpas, pieaug. un pāraug. audzes	1	2	2	0	0	5	2
6	Mežainas piejūras kāpas, dab. veci meži vid. vec. un briestaudzes	1	2	2	0	0	5	2
7	Mežainas piejūras kāpas, dab. veci meži, pieaug. un pāraug. audzes	1	2	2	0	0	5	2
8	Dabiski upju posmi (mazas un vidējās)	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a		-
9	Ruderāli zālāji	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a		
10	Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a		
11	Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a		
12	Publiskās apbūves teritorija	0	2	2	0	0	4	2
13	Ēkas	0	0	0	0	0	0	0
14	Transporta infrastruktūra	0	0	0	0	0	0	0

Tabula 3.c EP kopējā novērtējuma sadalījums pa ģeotelpiskām vienībām Saulkrastu un Jaunķemeru pilotteritorijās – esošā situācija.

Kods	Ģeotelpiskās vienības	EP vērtējums - Saulkrasti*	EP vērtējums - Jaunķemeri*
1	Embrionālās kāpas	3	3
2	Priekškāpas	2	3
3	Smilšaina pludmale	2	2
4	Mežainas piejūras kāpas, vid. vec. un briestaudzes	3	2
5	Mežainas piejūras kāpas, pieaug. un pāraug. audzes	3	2
6	Mežainas piejūras kāpas, dab. veci meži vid. vec. un briestaudzes	3	2

Kods	Ģeotelpiskās vienības	EP vērtējums - Saulkrasti*	EP vērtējums - Jaunķemeri*
7	Mežainas piejūras kāpas, dab.veci meži, pieaug.un pāraug.audzes	3	2
8	Dabiski upju posmi (mazas un vidējas)	2	n/a
9	Ruderāli zālāji	1	n/a
10	Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	0	n/a
11	Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	2	n/a
12	Publiskās apbūves teritorija	1	2
13	Ēkas	n.a.	0
13	Transporta infrastruktūra	0	0

EP novērtējuma sadalījums pa ģeotelpiskām vienībām attīstības scenārijiem - Saulkrastu pilotteritorijas Dabas dizaina parkā un Jaunķemeru pilotteritorijas Kūrorta parkā.

Saulkrastu un Jaunķemeru pilotteritoriju daļā tiek plānots izveidot Dabas dizaina parku (Saulkrasti) un Kūrorta parku (Jaunķemeri). Ņemot vērā abās pilotteritorijās plānoto attīstību, atkārtoti tika vērtēts kultūrainavas vizuālās identitātes vērtības rādītājs un secināts, ka **nav sagaidāmas ietekmes uz vizuālās identitātes elementiem, tāpēc vērtības rādītājs paliek nemainīgs.**

Datu avots	Pilotteritoriju apsekojums (fotofiksācija), 2016.gada marts. http://kartes.lgia.gov.lv/karte/ [tiešsaiste]. Skatīts 2016.gada janvāris- marts
Izmantotā literatūra	Eiropas Ainavu konvencija http://likumi.lv/doc.php?id=220778 [tiešsaiste]. [skatīts marts, 2016] Lielbritānijas Ekosistēmu novērtējuma darba ziņojumi , http://uknea.unep-wcmc.org/Resources/tabid/82/Default.aspx [tiešsaiste]. [skatīts februāris- marts, 2016] http://lufb.llu.lv/dissertation-summary/landscape-architecture/NatalijaNitavska_promoc_darba_kopsavilkums_2014_LLU_LIF.pdf [tiešsaiste]. [skatīts marts, 2016] http://www.daba.gov.lv/upload/File/DAPi_apstiprin/NP_Raznas_AEP.pdf [tiešsaiste]. [skatīts marts, 2016]